

Expunere de motive

Secțiunea 1: Titlul proiectului de act normativ

**Proiect de Lege pentru
pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ și
pentru modificarea Legii nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu
gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției**

Secțiunea a 2-a: Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Proiectul de lege reprezintă o măsură asumată de Guvernul României în Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Reforma 7 - *Evaluarea și actualizarea legislației privind cadrul de integritate*.

Obiectivul Reformei 7 este acela de a consolida integritatea în funcția publică și de a eficientiza procesele de digitalizare și transparentizare prin asigurarea resurselor necesare de depunere a declarațiilor de avere și de interese în format digital, cu semnătură electronică certificată. Acțiunile specifice care se derulează pentru atingerea acestui obiectiv sunt:

- Adoptarea și intrarea în vigoare a legilor consolidate privind integritatea (Jalonul 431, implementat de Agenția Națională de Integritate);
- Elaborarea unor norme de etică și conduită pentru membrii Guvernului, în plus față de cele existente pentru funcționarii publici. (Jalonul 432, implementat de Secretariatul General al Guvernului, împreună cu Ministerul Justiției și Agenția Națională de Integritate).

Prezentul proiect de lege vizează implementarea cerințelor Jalonului 432 - *Aprobarea versiunii revizuite a codului de etică și conduită pentru Guvern, în plus față de cele existente pentru funcția publică și adoptarea și implementarea măsurilor de aplicare*.

2.2 Descrierea situației actuale

Cadrul juridic existent

În ultimii douăzeci de ani, România a dezvoltat un cadru juridic și instituțional complex în domeniul integrității aplicabil atât funcționarilor publici, persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică, precum și personalului încadrat la cabinetele acestora. Promulgarea legislației s-a realizat în mai multe etape, acoperind în prezent o varietate de aspecte menite să asigure o conduită etică și transparentă în exercitarea funcțiilor și demnităților publice. Principalele acte normative aflate în vigoare în acest sens sunt:

- **Legea nr. 161/2003** privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 176/2010** privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative;
- **Legea nr. 251/2004** privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției;

- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ**, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 1056/2022** privind regulile minime de transparență în privința cadrului de colaborare recomandat dintre decidenții de la nivelul autorităților administrației publice centrale și locale și persoanele interesate din societatea civilă, în vederea promovării inițiativelor de politică publică.

Totodată, în cazul infracțiunilor din domeniul integrității, se aplică prevederile Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare sau ale altor legi speciale, după caz.

Fundamentarea necesității adoptării proiectului de lege

Prezentul proiect de lege are ca obiectiv implementarea cerințelor Jalonului nr. 432 - *Aprobarea versiunii revizuite a codului de etică și conduită pentru Guvern, în plus față de cele existente pentru funcția publică și adoptarea și implementarea măsurilor de aplicare*. Scopul jalonului este completarea cadrului legislativ existent cu prevederi care să:

1. clarifice implicațiile, pentru membrii Guvernului, ale dispozițiilor actuale privind conflictele de interese, indiferent dacă un astfel de conflict ar putea fi evidențiat și de declarațiile de avere și interese;
2. extindă definiția (conflictului de interese) dincolo de interesele financiare personale;
3. introducă o cerință de divulgare ad-hoc în cazul în care poate apărea un conflict între anumite interese private ale unui membru al Guvernului și o chestiune aflată în discuție în cadrul procedurilor guvernamentale sau al altor activități legate de mandatul acestuia;
4. stabilească un set solid de restricții privind cadourile, ospitalitatea, favorizarea și alte beneficii pentru membri și asigurarea faptului că viitorul sistem este înțeleș și aplicabil în mod corespunzător;
5. introducă norme privind modul în care membrii Guvernului interacționează cu lobby-iștii și cu alte părți terțe care încearcă să influențeze procesul legislativ.

Necesitatea completării actualului cadrul legislativ cu norme de etică și conduită pentru membrii Guvernului și pentru alte categorii de persoane este importantă și din perspectiva reglementării unor prevederi suficiente și clare în domeniul integrității și transparenței în cazul acestora, așa cum sunt prevăzute pentru funcționarii publici sau chiar pentru aleșii locali în Ordonanța de urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ. Astfel, proiectul de lege urmărește aplicarea unui tratament echitabil, nepărtinitor diferitelor categorii de personal din instituțiile și autoritățile administrația publice reglementate de Codul administrativ.

Totodată, având în vedere statutul de membru GRECO al României încă din anul 1999, au fost parcurse cinci runde de evaluare axate pe diferite subiecte legate de prevenirea și lupta împotriva corupției. **Raportul GRECO aferent Runderi a cincea de evaluare**¹ - *Prevenirea corupției și promovarea integrității la nivel central (funcții executive de conducere) și la nivelul instituțiilor de punere în aplicare a legii* include următoarele recomandări, care au incidență și asupra domeniului de aplicare a prezentului proiect de lege:

- (i) adoptarea sau revizuirea și publicarea online a unor coduri de conduită pentru persoane cu funcții executive de conducere, sau alt document adecvat pentru Președinte, acoperind toate aspectele de integritate relevante (e.g. conflicte de interese, cadouri, contacte cu părți terțe, activități auxiliare, informații confidențiale, restricții post-angajare), însoțite de prevederea unei

¹ <https://rm.coe.int/grecoeval5rep-2022-4-final-ro-evaluation-report-romania-public/1680ac77c8>

îndrumări clare; și (ii) asigurarea unei monitorizări adecvate și a unei puneri în aplicare a prevederilor acestor norme (par. 63, pag.19);

- introducerea de reguli prin care verificări de integritate să aibă loc înainte sau chiar la numirea în funcție a membrilor Guvernului, a consilierilor prezidențiali sau a consilierilor miniștrilor, pentru a identifica și gestiona orice posibil conflict de interese (par. 43, pag.14).
- introducerea unor reguli privind cadourile și toate formele de beneficii/avantaje aplicabile persoanelor cu funcții executive de conducere să fie mai specifice și însoțite de îndrumare potrivită, și (ii) dezvăluirea, de către instituțiile guvernamentale centrale, a listei cadourilor de protocol primite, în mod regulat și în timp util (par. 109, pag. 32). În cadrul aceluiași capitol, Raportul GRECO recomandă ca valoarea unui bun primit în condițiile Legii nr. 251/2004 (în prezent de 200 euro) să fie substanțial redusă.
- introducerea, în cazul unui conflict de interese ad-hoc între interesele private și funcțiile publice, a unei cerințe de dezvăluire, abținere sau retragere în cazul persoanelor cu funcții executive de conducere, inclusiv referitor la emiterea, aprobarea sau adoptarea actelor normative (par. 96, pag. 29).
- introducerea unor reguli detaliate cu privire la modul în care persoane cu funcții executive de conducere se angajează în contacte cu lobby-iști și alte părți terțe care caută să influențeze procesul de luare a deciziilor și activitatea; și (ii) dezvăluirea periodică a unor informații suficiente despre scopul acestor contacte, precum identitatea persoanei/persoanelor cu care (sau în numele căruia) întâlnirea (întâlnirile) au avut loc și subiectul (subiectele) specific (specifice) al/ale discuției (par. 84, pag. 26);
- derularea sistematică a unor instruiți dedicate și robuste și/sau formare practică privind standarde de integritate pentru persoane cu funcții executive de conducere la preluarea funcției și după aceasta în mod regulat (par. 64, pag. 20).

Precizăm că Raportul GRECO menționat anterior include în categoria "persoanelor cu funcții executive de conducere", pe lângă membrii Guvernului așa cum sunt definiți în art. 18 din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, secretarul general și secretarii generali adjuncți ai Guvernului, secretarii și subsecretarii de stat, precum și consilierii de stat (par. 31, pag. 12).

Mai mult, în cuprinsul Foii de parcurs pentru procesul de aderare la OCDE, adoptată de Consiliul OCDE la nivel ministerial în data de 10 iunie 2022, România s-a angajat să construiască "un sistem de integritate publică coerent și cuprinzător, care să permită responsabilitatea eficientă a guvernului și construirea unei culturi a integrității, inclusiv prin garanții solide la intersecția sectoarelor public și privat pentru lobby și conflictul de interese".

Măsuri întreprinse de Secretariatul General al Guvernului pentru implementarea Jalonului nr. 432

Prin Decizia Prim-ministrului nr. 388/2023 au fost aprobate înființarea, organizarea și funcționarea *Comitetului interministerial pentru sprijinirea implementării jalonului 432, aferent Reformei 7 - Evaluarea și actualizarea legislației privind cadrul de integritate din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)*. Comitetul are în componență următoarele instituții publice și organe de specialitate ale administrației publice centrale: Secretariatul General al Guvernului, Cancelaria Prim-Ministrului, Ministerul Justiției, Agenția Națională de Integritate, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Agenția Națională a Funcționarilor Publici, respectiv Institutul Național de Administrație. Acesta s-a întrunit periodic pentru a dezbate și lua decizii cu privire la fundamentarea și elaborarea soluțiilor care au făcut obiectul prezentului proiect de lege, urmând să își continue funcționarea până la momentul în care Comisia Europeană va declara încheiat Jalonul nr. 432.

De asemenea, Secretariatul General al Guvernului a beneficiat de asistența tehnică oferită de Banca Mondială (BM) în cadrul *Acordului pentru Servicii de Consultanță Rambursabilă cu privire la Întărirea capacității Centrului Guvernului în contextul Planului Național de Redresare și Reziliență*. Experții Băncii Mondiale au contribuit astfel în cadrul etapelor de documentare și elaborare a soluțiilor incluse ulterior de SGG în proiectul de lege, luând parte totodată la majoritatea reuniunilor Comitetul interministerial.

În cursul lunii mai 2024, experții BM au transmis următoarele livrabile, majoritatea concluziilor și recomandărilor fiind luate în considerare în elaborarea proiectului de lege:

1. Raport privind abordări de bune practici referitoare la elaborarea Codului de etică și conduită pentru membrii Guvernului, în care sunt prezentate exemple de bună practică de la nivel internațional;
2. Raport de recomandări în sprijinul elaborării Codului de etică și conduită pentru membrii Guvernului.

2.3 Schimbări preconizate

Prin proiectul de lege prezent se propune completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare cu un nou capitol care să reglementeze *Normele de etică și conduită pentru membrii Guvernului, alte persoane care ocupă funcții de demnitate publică la nivelul administrației publice centrale și pentru personalul încadrat la cabinetele acestora*.

Scopul reglementării este acela de a stabili reguli pentru o conduită etică și profesională integră, precum și mecanisme de implementare a acestora pentru categoriile de personal cărora li se aplică prevederile proiectului de act normativ. Obiectivele normelor incluse în proiectul de lege sunt:

- a) reglementarea conduitei profesionale care să asigure imparțialitate în exercitarea mandatului sau a funcției, prin evitarea situațiilor în care deciziile sunt influențate de interese personale;
- b) definirea unor concepte specifice și stabilirea unui cadru juridic care să promoveze o conduită demnă, integră și responsabilă;
- c) stabilirea unor reguli privind cadourile și transparența intereselor financiare și/sau nefinanciare;
- d) asigurarea unui cadru transparent de relaționare cu persoane terțe care ar putea urmări influențarea procesului decizional.

Proiectul de lege include următoarele prevederi principale:

➤ **Reglementarea domeniului de aplicare**

Dispozițiile proiectului de lege se aplică membrilor Guvernului, Șefului Cancelariei Prim-Ministrului, Secretarului general și secretarilor generali adjuncți ai Guvernului, secretarilor și subsecretarilor de stat, precum și asimilaților acestora, consilierilor de stat în raporturile dintre aceștia, precum și în raporturile acestora cu persoane fizice sau juridice, în legătură cu exercitarea mandatului sau a funcției.

➤ **Definirea cadourilor (în înțelesul capitolului propus pentru fi introdus în Codul administrativ) și a activităților oficiale** în cadrul cărora acestea sunt oferite în mod obișnuit

Proiectul de lege definește și reglementează regimul acelor cadouri reprezentând bunuri, beneficii sau servicii, oferite în mod gratuit persoanelor menționate anterior, în considerarea mandatului sau funcției deținute. Acestea **includ** bunurile oferite în cadrul acțiunilor de protocol, conform Legii nr. 251/2004 și **nu includ** acele bunuri în legătură cu care sunt întrunite elementele unei infracțiuni (luarea și darea de mită, traficul de influență etc.), respectiv lipsește scopul de a îndeplini, neîndeplini, urgenta sau întârzia îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri, aspecte care atrag răspunderea penală, astfel cum este reglementată prin Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare sau prin legi speciale.

Cu privire la activitățile oficiale în cadrul cărora aceste cadouri sunt oferite în mod obișnuit membrilor Guvernului și celorlalte categorii de persoane reglementate de proiectul de lege, acestea includ acțiunile de protocol prevăzute de Legea nr. 251/2004. Totodată, sunt considerate activități oficiale și alte evenimente publice desfășurate în țară sau în străinătate, organizate de instituții publice, organizații internaționale sau persoane juridice ori alte entități de drept privat.

Precizăm că reglementarea nu vizează cadourile primite în contextul vieții private, oferite în mod obișnuit de către membrii familiei, prieteni sau alte persoane, cu prilejul unor aniversări sau în anumite contexte și independent de funcția ocupată de acesta. Cadourile primite în contextul vieții private se declară în condițiile prevăzute de Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, respectiv cadourile cu o valoare individuală mai mare de 500 de euro se menționează în Declarația de avere, cu excepția cadourilor și tratațiilor uzuale primite din partea rudelor de gradul I și al II-lea.

Referitor la cadourile primite de persoanele prevăzute la art. 47² alin. (1), comisia îndeplinește următoarele atribuții principale:

- a) înregistrează și ține evidența statistică, cantitativă și valorică a cadourilor primite în cadrul unor activități oficiale;
- b) evaluează și inventariază cadourile;
- c) restituie primitorului cadourile solicitate, a căror valoare individuală este sub 100 de euro;
- d) aprobă păstrarea și restituie primitorului cadourile cu o valoare mai mare de 100 de euro, cu condiția achitării de către acesta a diferenței de preț;
- e) propune, după caz, păstrarea cadourilor în patrimoniul instituției, transmiterea cu titlu gratuit a cadourilor rămase în patrimoniul instituției către o instituție publică de profil sau vânzarea prin licitație a acestor cadouri, în cazul în care primitorul nu a solicitat păstrarea lor sau valoarea anuală totală a cadourilor primite de la aceeași persoană depășește echivalentul a 300 de euro;
- f) ia măsuri pentru publicarea semestrială în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a a listei cuprinzând cadourile depuse și destinația acestora, în condițiile legii;
- g) asigură, prin grija compartimentelor de specialitate, păstrarea și securitatea cadourilor.

➤ **Stabilirea unor interdicții privind cadourile**

Pentru reglementarea interdicțiilor privind cadourile au fost luate în considerare mai multe opțiuni, conform propunerilor din rapoartele Băncii Mondiale menționate anterior. Soluția prevăzută de proiectul de lege are în vedere excluderea anumitor categorii de persoane fizice, juridice sau organizații de la care pot fi primite cadourile. Astfel, nu se lasă la aprecierea personală a membrilor Guvernului sau a celorlalte categorii de persoane prevăzute de proiectul de lege măsura în care un bun primit este de natură să le afecteze imparțialitatea, ci sunt stabilite interdicții clare.

Astfel, pe perioada exercitării mandatului sau a funcției, le sunt interzise membrilor Guvernului sau a celorlalte categorii de persoane prevăzute în proiectul de lege solicitarea sau acceptarea de cadouri din partea unei persoane fizice, juridice sau a organizații care:

- a) se află în raporturi juridice contractuale cu instituția sau autoritatea administrației publice centrale din care fac parte;
- b) are în curs de soluționare una sau mai multe cereri de emitere de avize, autorizații, permise, licențe, acreditări precum și altele asemenea;
- c) are un interes pentru promovarea unui proiect de act administrativ cu caracter individual ce intră în competența de reglementare a instituției sau autorității administrației publice centrale din care fac parte;

- d) participă, în calitate de ofertant, subcontractant sau potențial beneficiar la o procedură de atribuire a unui contract de achiziție publică, a unui contract de concesiune sau a unui contract de închiriere respectiv a unei finanțări organizate sau acordate de instituția sau autoritatea administrației publice centrale din care fac parte.

Sunt reglementate, în același timp, o serie de excepții cu scopul de a asigura un cadru normativ aplicabil și rezonabil. Astfel, categoriile de persoane cărora li se aplică normele de etică și conduită pot primi cadouri inclusiv de la persoanele fizice, juridice sau organizațiile menționate anterior dacă valoarea cadoului este de până la 100 euro, dacă acestea sunt primite în contextul unor activități oficiale sau constau în acoperirea costurilor unor manifestări, conferințe și alte evenimente, la care se participă în exercitarea funcției de reprezentare a instituției sau autorității administrației publice centrale.

Totodată, proiectul de lege reglementează aspecte privind restituirea și condițiile de păstrare ale cadourilor, precum și obligația de publicare semestrială a listei acestora de către instituțiile sau autoritățile administrației publice centrale. Alte modificări importante se referă la reducerea pragului pentru bunurile primite în cadrul unor activități de protocol la 100 euro, precum și introducerea unei limite anuale a cadourilor ce pot fi primite de la aceeași persoană (300 euro).

Cu privire la gestionare cadourilor primite de persoanele prevăzute la art. 47² alin. (1), proiectul de lege prevede extinderea atribuțiilor Comisiei înființată în baza Legii nr. 251/2004, intenția de reglementare fiind aceea de a menține sistemul deja implementat la nivelul tuturor instituțiilor publice, fără a dubla activitatea și fără a crea mecanisme paralele. În acest sens, sintagmele și mecanismele utilizate în cuprinsul Legii nr. 251/2004 au fost menținute și utilizate în prezentul proiect de act normativ. Detalierea atribuțiilor comisiei va fi realizată prin ghidul prevăzut la art. III alin. (3) din proiectul de lege.

➤ **Introducerea unor prevederi în scopul îmbunătățirii transparenței în exercitarea atribuțiilor**

Proiectul de act normativ prevede **posibilitatea abținerii membrilor Guvernului de la participarea la procesul decizional cu privire la un act normativ sau un document de politică publică**, fără să se aducă atingere art. 72 alin. (2) din Legea nr. 161/2003. Se poate notifica atât un interes personal care aduce un folos pentru sine, cât și pentru:

- a) pentru soț, soție, persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau rude ori afini până la gradul al II-lea inclusiv;
- b) pentru orice persoană fizică sau juridică față de care are calitatea de debitor al unei obligații, cu excepția celor care rezultă din activitățile și cheltuielile curente;
- c) pentru societatea la care deține calitatea de asociat unic sau deține peste 10% din capitalul social sau drepturile de vot ori funcția de administrator sau director ori de la care obține venituri;
- d) pentru orice entitate de drept privat în care și-a desfășurat activitatea profesională în anul anterior numirii în funcție;
- e) pentru asociația sau fundația din care face parte;
- f) în orice altă situație în care exercitarea imparțială și obiectivă a funcției este afectată din motive care implică familia, viața personală, afinitățile politice, interesul economic sau orice alt interes personal direct sau indirect.

Abținerea se notifică prim-ministrului, după caz, sau superiorului ierarhic cu propunerea desemnării unui înlocuitor, iar lista notificărilor se publică periodic pe site-ul Guvernului și pe site-urile instituțiilor sau autorității administrației publice centrale la secțiunea "Integritate instituțională".

Proiectul de lege introduce și o **măsură cu rol preventiv**, potrivit căreia Prim-ministrul sau prim-ministrul desemnat poate solicita persoanelor pe care le propune sau le numește în funcțiile prevăzute

la art. 47² alin. (1), anterior propunerii sau numirii, informații cu privire la orice tip de interese personale de natură să afecteze exercitarea cu imparțialitate a mandatului sau a funcției.

Norma juridică propusă are un caracter supletiv, având în vedere că reglementează o practică deja existentă, fără a interveni în procedura de numire în funcție și fără a limita dreptul la muncă. Prin prezenta reglementare, la formarea Cabinetului, prim-ministrul, în vederea obținerii votului de încredere din partea Parlamentului, are posibilitatea să solicite anumite date sau informații de la persoanele care urmează a fi propuse pe lista membrilor Guvernului, astfel încât să poată aprecia riscul de a nu obține votul și încrederea majorității parlamentare. De asemenea, în egală măsură, prim-ministrul are posibilitatea de a solicita date sau informații și persoanelor care vor ocupa funcții de secretar de stat sau subsecretar de stat.

➤ **Reglementarea, la nivel de lege, a Registrului Unic al Transparenței Intereselor (RUTI)**

Principalele prevederi ale Ordinului Secretarului general al Guvernului nr. 1056/2022 *privind regulile minime de transparență în privința cadrului de colaborare recomandat dintre decidenții de la nivelul autorităților administrației publice centrale și locale și persoanele interesate din societatea civilă, în vederea promovării inițiativelor de politică publică* sunt preluate în prezentul proiect de lege. În acest sens, publicarea întâlnirilor dintre demnitarii din cadrul Guvernului și terțe persoane care ar putea influența luarea unei decizii devine pentru prima dată obligatorie, în acord cu bunele practici de la nivel internațional și în aplicarea recomandărilor primite de România de la organisme internaționale precum OCDE sau Comisia Europeană. Este prevăzută și obligația de a publica întâlnirile cu persoane terțe, care s-au desfășurat fără o planificare prealabilă, în termen de 2 zile de la data desfășurării acestora.

De asemenea, se creează posibilitatea ca și persoanele cu rang de demnitar din cadrul autorităților administrative autonome, prefectii, subprefecții și autoritățile administrației publice locale să poată solicita înregistrarea în RUTI și pot publicarea întâlnirilor oficiale cu persoane terțe.

➤ **Instruire și îndrumare**

Proiectul de lege prevede **organizarea, de către Institutul Național de Administrație, a unor cursuri de formare pe teme referitoare la etica și conduita în exercitarea atribuțiilor** pentru categoriile de persoane vizate de reglementare. Totodată, consilierul de etică va asigura îndrumare prin informare din oficiu, la data preluării mandatului, respectiv la data începerii exercitării funcției și la cerere, precum și consiliere la cerere, pe toată durata exercitării mandatului sau a funcției. Este prevăzută, de asemenea, obligația consilierului de etică de a păstra confidențialitatea cu privire la datele, informațiile și conținutul consilierii oferite.

În continuare, sunt indicate articolele relevante din proiectul de act normativ care corespund fiecărui element al Jalonului nr. 432, propunându-se astfel cadrul legal necesar pentru clarificarea și reglementarea aspectelor legate de cadouri, transparența în procesul decizional și interacțiunile oficialilor guvernamentali cu persoane terțe.

1. clarificarea implicațiilor, pentru membrii Guvernului, ale dispozițiilor actuale privind conflictele de interese, indiferent dacă un astfel de conflict ar putea fi evidențiat și de declarațiile de avere și interese

Art. 47⁸

- posibilitatea abținerii membrilor Guvernului de la participarea la procesul decizional cu privire la un act normativ sau un document de politică publică, fără să se aducă atingere art. 72 alin. (2) din Legea nr.161/2003.

Art. 47⁹

- prevede solicitarea informațiilor despre orice interes personal anterior numirii sau exercitării funcției.

2. extinderea definiției (conflictului de interese) dincolo de interesele financiare personale

Art. 47¹

- obiectivul prevăzut la lit. c) vizează stabilirea unor reguli privind cadourile și transparența intereselor financiare și/sau nefinanciare;

Art. 47³

- Definiția cadourilor include beneficii și servicii nepatrimoniale

Art. 47⁸

- este prevăzută posibilitatea abținerii membrilor Guvernului de la participarea la procesul decizional, respectiv notificarea intereselor personale, atât pentru sine, dar și pentru categoriile prezentate la lit. a) – e). Totodată, lit. f) prevede și orice altă situație în care exercitarea imparțială și obiectivă a funcției este afectată din motive care implică familia, viața personală, afinitățile politice, interesul economic sau orice alt interes personal direct sau indirect.

3. introducerea unei cerințe de divulgare ad-hoc în cazul în care poate apărea un conflict între anumite interese private ale unui membru al Guvernului și o chestiune aflată în discuție în cadrul procedurilor guvernamentale sau al altor activități legate de mandatul acestuia

Art. 47⁸

- Este stipulată explicit posibilitatea notificării, de către persoanele prevăzute la art. 47² alin.(1), a prim-ministrului, ministrului, respectiv superiorului ierarhic cu privire la interesul personal pe care îl au, precum și abținerea de la emiterea sau participarea la emiterea ori adoptarea actului administrativ, de la încheierea sau participarea la încheierea actului juridic.

4. stabilirea unui set solid de restricții privind cadourile, ospitalitatea, favorizarea și alte beneficii pentru membri și asigurarea faptului că viitorul sistem este înțeles și aplicabil în mod corespunzător

Art. 47³ - Art. 47⁵

- sunt reglementate aspecte legate de definirea cadourilor și a activităților oficiale în cadrul cărora acestea sunt oferite în mod obișnuit, interdicții referitoare la acceptarea cadourilor, precum și aspecte legate de restituirea acestora.

Art. 47¹²- Art. 47¹³

- sunt reglementate aspecte privind programele de formare și perfecționare, precum și privind consilierea.

Art. III. – Dispoziții finale alin. (3)

- este prevăzută elaborarea, în termen de 90 de zile, a unui Ghid pentru aplicarea prevederilor Capitolului IV1 din Codul administrativ, care se aprobă prin ordin comun al secretarului general al Guvernului și al ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației.

5. introducerea unor norme privind modul în care membrii Guvernului interacționează cu lobby-iștii și cu alte părți terțe care încearcă să influențeze procesul legislativ

Art. 47¹¹

- este reglementat la nivel de lege Registrul Unic al Transparenței Intereselor (RUTI), conform descrierii prezentate anterior.

Se prevede și modificarea art. 1 din Legea nr. 251/2004 în vederea corelării cu noile măsuri reglementate, în ceea ce privește categoriile persoanelor cărora li se adresează cele două acte normative.

Cu privire la **sistemul de monitorizare și evaluare a proiectului de act normativ**, precizăm că acesta va avea la bază întocmirea unor rapoarte periodice care vor include informații cu privire la:

- Numărul cadourilor declarate Comisiei prevăzute de Legea nr. 251/2004;

- Numărul notificărilor de abținere publicate pe site-ul Guvernului și pe site-urile instituțiilor sau autorității administrației publice centrale la secțiunea "Integritate instituțională";
- Numărul întâlnirilor publicate în RUTI, numărul persoanelor din cadrul Guvernului vizate de aplicarea prevederilor înscrise în RUTI, numărul persoanelor terțe înscrise în RUTI;
- Numărul sesiunilor de instruire derulate și al participanților la acestea;
- Numărul situațiilor în care s-a angajat răspunderea administrativă pornind de la prevederile prezentului proiect de lege.

2.4 Alte informații *)

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

3.2 Impactul social

Adoptarea unor norme de etică și conduită pentru membrii Guvernului și pentru celelalte categorii de persoane prevăzute de proiectul de lege va avea un impact pe termen lung asupra integrității și transparenței administrației publice. În primul rând, definirea clară a cadourilor și stabilirea unor reguli aplicabile și rezonabile pentru primirea acestora vor sprijini persoanele care ocupă pozițiile de demnitate și funcție publică să înțeleagă mai bine situațiile în care pot accepta cadouri, în condițiile unei conduite profesionale și integre. Proiectul de lege stabilește o serie de reguli solide în acest domeniu, fapt care va contribui la descurajarea oferirii și acceptării de cadouri care nu se încadrează în limitele conturate de proiectul de act normativ și la menținerea imparțialității pe parcursul procesului decizional.

Transparența intereselor și a întâlnirilor dintre oficiali și părțile terțe reprezintă un alt pilon esențial al normelor de conduită. Publicarea informațiilor despre întâlnirile oficiale va permite o monitorizare mai eficientă a activității guvernamentale și crearea premiselor pentru un mediu de colaborare între Guvern și părți terțe mai deschis și mai responsabil, unde deciziile sunt luate în mod obiectiv și în interes public.

Instruirea celor care ocupă funcții de demnitate publică va avea, de asemenea, un impact pozitiv pe termen lung. Prin programe de formare și sensibilizare privind etica și conduita profesională, membrii Guvernului și celelalte categorii de persoane prevăzute de proiectul de lege vor putea înțelege și aplica mai bine principiile unei conduite etice în activitatea lor zilnică. Acest lucru va contribui totodată la dezvoltarea unei culturi organizaționale bazate pe integritate, responsabilitate și transparență.

De asemenea, prin implementarea recomandărilor asumate în Planul Național de Redresare și Reziliență, Guvernul României va demonstra, atât propriilor cetățeni, cât și pe plan extern, consecvență în eforturile sale de a îmbunătăți cadrul normativ existent cu privire la etica membrilor săi și transparența intereselor, precum și disponibilitate în alinierea reglementărilor din domeniu la standardele și principiile existente la nivel internațional. În concluzie, adoptarea normelor de etică și conduită pentru membrii Guvernului și pentru celelalte categorii de persoane prevăzute de proiectul de lege va genera multiple beneficii ca rezultat al creșterii transparenței și a consolidării integrității instituționale.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

3.4 Impactul macroeconomic

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile						
3.9 Alte informații						
Secțiunea a 4-a						
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.***)						
- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii		1250				250
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						

<p>4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:</p> <p>a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;</p> <p>b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieți prezentate în strategia fiscal-bugetară.</p>
4.8 Alte informații
<p>Secțiunea a 5-a: Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare</p>
<p>5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Adoptarea proiectului de lege presupune completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, prin introducerea unui nou capitol, Capitolul IV¹, intitulat <i>”Norme de etică și conduită pentru membrii Guvernului, alte persoane care ocupă funcții de demnitate publică la nivelul administrației publice centrale și pentru personalul încadrat la cabinetele acestora”</i>.</p>
5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice
5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).
5.3.1 Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE
5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE
5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene
5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate
5.6. Alte informații
<p>Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ</p>
6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative
6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.
6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Prin adresa SGG nr. 20/29105/MA/30.10.2024, au fost consultate structurile asociative ale autorităților administrației publice locale, în conformitate cu prevederile H.G. nr. 635/2022.
6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Consiliul consultativ pentru evaluarea impactului actelor normative (CCEIAN) CCEIAN a emis punctul de vedere favorabil nr. 140/24.09.2024 Proiectul de act normativ a fost elaborat cu consultare Agenției Naționale de Integritate (ANI) care a transmis punctul de vedere favorabil potrivit adresei nr. 18987/22.11.2024, înregistrată la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/37502/M.A./25.11.2024. Au fost, totodată, consultate următoarele instituții: Direcția Națională Anticorupție, Parchetul de pe lângă ICCJ și Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal (ANSPDCP). Prin adresa nr. 0017923/02.10.2024, ANSPDCP a comunicat o serie de observații și propuneri care au fost preluate. Prin adresa nr. 16291/E/05.11.2024, Parchetul de pe lângă ICCJ nu a formulat observații sau propuneri.
6.5 Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ

<p>b)Consiliul Suprem de Apărare a Țării c)Consiliul Economic și Social d)Consiliul Concurenței e)Curtea de Conturi Este necesar avizul Consiliului Legislativ.</p>
6.6 Alte informații
<p>Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</p>
<p>7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ Proiectul de act normativ a fost elaborat cu respectarea procedurilor prevăzute de Legea nr.52/2003 <i>privind transparența decizională în administrația publică</i>, republicată. Proiectul a fost publicat pe site-ul SGG (www.sgg.ro) și pe platforma www.e-consultare.ro în perioada 02.06.2024 – 02.07.2024. În această perioadă au fost trimise propuneri de modificare și completare a proiectului de lege din partea Centrului pentru Inovare Publică, a Uniunii Naționale a Consiliilor Județene din România (UNCJR nr. 4694/02.07.2024) și a Asociației Municipiilor din România (AMR nr. 468/02.07.2024). Registrul pentru consemnarea și analizarea propunerilor, opiniilor sau recomandărilor primite, care include recomandările preluate și justificarea în cazul propunerilor nepreluate poate fi vizualizat accesând următorul link: https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2024/07/Registru-transparenta-OUG-57.pdf</p>
<p>7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.</p>
<p>Secțiunea a 8-a: Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ</p>
8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ
8.2 Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul **proiect de lege pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ și pentru modificarea Legii nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției**, pe care îl supunem Guvernului spre aprobare.

**pentru Secretarul general al Guvernului
Secretar de stat**

Mihnea – Claudiu DRUMEA

**Ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și
administrației**

CSEKE Attila-Zoltan

Avizăm

Viceprim-ministru

Marian NEACȘU

**Ministrul investițiilor și proiectelor
europene**

Marcel – Ioan BOLOȘ

**Președintele Agenției Naționale a
Funcționarilor Publici**

Vasile – Felix COZMA

Ministrul justiției

Radu MARINESCU